

JOAN CARLES ARPÍN
Geògraf

TRIBUNA

La paradoxa de Tallinn

Contradiccions del transport públic gratuït

El mes de setembre representa la tornada a la rutina per a gran part de nosaltres, però tot i no ser l'època de l'any més estimada, de vegades presenta novetats que la fan força interessant. I així ha estat o està sent aquest setembre al nostre país.

El dia 3 per fi van entrar en funcionament les noves línies de transport públic nacionals; així mateix la parròquia d'Andorra la Vella també ha reorganitzat el servei comunal de transport públic, amb una significativa reducció del preu, qui sap si inspirant-se en el pioner Comú d'Ordino, que al juny d'aquest mateix any va ser el primer a rebaixar el preu d'un servei públic tan necessari per a moltes persones.

Com és normal en aquests casos, durant la posada en marxa d'un servei d'aquesta magnitud i complexitat logística sempre hi ha incidències i dèficits inicials que es poden anar resolent sobre

la marxa si hi ha voluntat de fer-ho, ajustant l'oferta a la demanda dels usuaris. Tant el prestador del servei com l'usuari han de poder treballar en conjunt pel bé de tots.

Així doncs, sembla que, malgrat alguns contratemps inicials en vies de solució, el transport públic per fi està agafant embranzida. Després d'anys d'espera en què era un servei oblidat al qual només optava qui no tenia més remei, el desig és que passi a ser una alternativa real a la sobreutilització del cotxe. Queda molt camí a recórrer, però ara sembla que va de debò. Esperem que no es quedi en un intent més, el país ho necessita.

Un transport públic eficient, adequat a les necessitats dels ciutadans, és cabdal per a la millora de la nostra qualitat de vida. La reducció de la dependència del cotxe sempre representa una millora ambiental notable, millora que redunda directament en un

entorn més saludable i segur per a les persones, que no és poca cosa.

De totes les notícies que ha generat la posada en marxa del nou model de transport públic, n'hi ha una que és especialment significativa per la seva transcendència de cara al ciutadà, a l'usuari del servei. En aquesta, el ministre Jordi

L'objectiu és que el transport públic sigui una alternativa real al vehicle particular

Gallardo expressava la voluntat d'anar cap a un model de servei gratuït, entenent-se gratuït com el fet de no pagar per ús, ja que qualsevol servei públic té un cost, cost que vulguem o no paguem tots mitjançant la recaptació d'impostos.

I per què faig esment de Ta-

llinn al títol d'aquest escrit, la capital d'un país tan llunyà i aliè a Andorra com és Estònia? Doncs bé, aquesta ciutat d'uns 400.000 habitants va ser pionera a instaurar un servei de transport públic gratuït, ja a l'any 2013. Aquesta iniciativa es va validar mitjançant un referèndum popular, tot i que no era vinculant.

Els resultats inicials, tot i que pugui ser sorprenents per alguns, no van ser els esperats. El creixement d'usuaris va ser residual. La gratuïtat del transport públic no va aconseguir que la gent abandonés l'ús del cotxe. Incentivar un canvi modal no és tasca gens senzilla. Aquest fet va demostrar que el preu no és un factor determinant a l'hora d'aparcar el cotxe. Compta més la seva comoditat, la disponibilitat i altres condicionants fortament arrelats entre els conductors, tot i que se'm demoetri la invalidesa, com pensar que és més barat que pagar el bitllet

d'un autobús.

D'aquesta manera, el nombre de passatgers només va augmentar a causa d'aquells que normalment es desplaçaven caminant i van optar per l'autobús en trajectes curts, un efecte no desitjat. Aquesta mesura va començar a ser efectiva quan es va acompanyar de restriccions a l'ús de l'automòbil, com augmentar el preu dels aparcaments.

La gratuïtat del transport públic, doncs, és un component més per tal de fer d'aquest servei el centre de la mobilitat, i sens dubte pot ajudar a la democratització del seu ús, però no ha de ser el centre de les polítiques pensades per al seu desenvolupament, no ha de ser una finalitat en si mateixa.

Les mesures de restricció a l'ús de l'automòbil no tenen el favor de l'opinió pública ni tampoc la simpatia dels polítics, però han demostrat la seva efectivitat en més d'una ocasió. Jugar a acontentar a tothom normalment no funciona, i tots hem de ser conscients i acceptar certs sacrificis pel bé general.